

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență

În temeiul art. 11 alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, art. 1 și 2 din Legea nr. 206/2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, pentru asigurarea unei soluții de rezervă privind aprovizionarea cu gaze naturale a Republicii Moldova în situație de urgență, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se impune pentru un termen de 3 ani Societății pe Acțiuni „Energocom”, întreprindere care deține licență pentru furnizarea gazelor naturale, în limitele teritoriului autorizat prin licențele operatorilor de sistem, obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență, prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale.

2. Societatea pe Acțiuni „Energocom” achiziționează și/sau stochează gaze naturale și, în cazurile prevăzute la pct. 4, le vinde furnizorilor de ultimă opțiune desemnați de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile art. 90 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

3. Furnizorii de ultimă opțiune ai gazelor naturale semnează cu Societatea pe Acțiuni „Energocom” un contract-cadru de vânzare-cumpărare a gazelor naturale achiziționate și/sau stocate în conformitate cu pct. 2 și, în cazurile descrise la pct. 4, achiziționează cantitățile respective de gaze naturale.

4. Vânzarea de gaze naturale către furnizorii de ultimă opțiune desemnați de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică are loc în următoarele cazuri:

1) este sistată și/sau limitată livrarea pe piața gazelor naturale aferente contractelor în derulare ale furnizorilor care au impusă obligația de serviciu public în conformitate cu prevederile art. 89 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;

2) este necesară aprovizionarea consumatorilor cu cantități de gaze naturale suplimentare celor stabilite în contractele în derulare încheiate de furnizorii de ultimă opțiune;

3) prețul gazelor naturale livrate de Societatea pe Acțiuni „Energocom” este mai mic decât prețul gazelor naturale contractate de către furnizorii de ultimă opțiune.

5. Vânzarea gazelor naturale prevăzute la pct. 4 subpct. 3) se efectuează limitat cantitativ, astfel încât să nu fie percepute penalități conform contractelor în derulare ale furnizorilor de ultimă opțiune.

6. Hotărârea Guvernului nr. 660/2019 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 380-387, art. 993) se abrogă.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la impunerea obligației de serviciu public
în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale
în situație de urgență

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Republica Moldova este una din cele mai vulnerabile țări din Europa de Sud-Est în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu gaze naturale. Astfel, ținând cont de faptul că, gazele naturale necesare pentru consumul țării sunt importate în totalitate dintr-o singură sursă (SAP „Gazprom”) s-a constatat existența unor riscuri majore pentru statul nostru în cazul limitării pe o perioadă îndelungată, sau sistarea gazelor naturale importate/furnizate în conformitate cu Contractul de furnizare a gazelor naturale, încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”.</p> <p>Vulnerabilitatea respectivă a fost confirmată în luna octombrie 2021, în contextul limitărilor privind furnizarea gazelor naturale de către SAP „Gazprom” și incertitudinii privind semnare/prelungirea contractului de furnizare a gazelor naturale dintre SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”.</p> <p>Astfel, la etapa de gestionare a situației excepționale în sectorul gazelor naturale, care a survenit din cauza limitărilor în aprovizionarea cu gaze naturale, au fost aplicate/examinate mai multe acțiuni/mecanisme privind atenuarea impactului crizei, cât și consolidării securității energetice a țării.</p> <p>În același context, au fost inițiate mai multe acțiuni ce vizează modificarea cadrului juridic sectorial, cât și acțiuni de ordin economic orientate spre prevenirea apariției unei eventuale crize în sectorul gazelor naturale și pregătirea autorităților implicate pentru a interveni prompt întru gestionarea acestora în cazul apariției, pentru asigurarea aprovizionării fiabile a tuturor consumatorilor în mod special în perioada rece a anului.</p> <p>Respectiv, ținând cont de evenimentele din luna octombrie 2021 de pe piața gazelor naturale a Republicii Moldova, când volumul de gaze naturale furnizate de către SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” acoperea doar 67% din necesarul de consum, inclusiv de cele două notificări parvenite din partea SAP „Gazprom”, privind intenția de sistare a livrărilor de gaze naturale în decurs de 48 ore și/sau rezilierii unilaterale a contractului de furnizare, în cazul neexecutării obligațiilor contractuale (<i>luna noiembrie 2021, ianuarie 2022</i>), cât și prin prisma conflictului armat din regiune, constituie o necesitate prioritară asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, în mod special în perioada rece a anului.</p> <p>O soluție examinată în acest scop constituie achiziționarea unor volume de gaze naturale de la furnizori/traderi de pe piețele regionale și stocarea acestora în depozitele subterane din regiune.</p> <p>Pentru realizarea acestui deziderat au fost analizate și stabilite o serie de măsuri ce urmează a fi întreprinse de diverse părți interesate/implicate în scopul obținerii rezultatelor scontate. Astfel, în urma conlucrării și discuțiilor purtate cu partenerii de dezvoltare, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și-a exprimat disponibilitatea de a oferi un împrumut suveran Republicii Moldova în vederea realizării proiectului „<i>Securitatea Furnizării Gazelor Naturale</i>”.</p> <p>Respectiv, în vederea realizării Proiectului menționat, la 23 iunie 2022 a fost semnat Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare,</p>

în valoare de 300 milioane euro, acordat în două tranșe, a câte 100 și respectiv 200 milioane euro. Prima tranșă „Tranșa de diversificare” se urmează a fi utilizată pentru crearea unor stocuri strategice de gaze naturale și/sau achiziționarea de gaze naturale în situații de criză, iar tranșa a doua „Tranșa de urgență” – se planifică a fi destinată achizițiilor de gaze naturale în situații excepționale.

Prin votarea de către Parlament a Legii nr. 206 din 15 iulie 2022 Acordul de împrumut a fost ratificat, iar ulterior, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 561 din 20 iulie 2022, a fost promulgată Legea respectivă.

Totodată, ținând cont de faptul că o precondiție pentru intrarea în vigoare a Acordului respectiv o constituie intrarea în vigoare a Legii privind eliberarea S.A. „ENERGOCOM” de obligația de a garanta rambursarea împrumutului și acordarea facilităților fiscale și vamale la importul și livrările de mărfuri (bunuri, lucrări, servicii) destinate implementării Proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”. Astfel, Legea nr. 234/2022 aprobată de către Parlament are drept scop eliberarea S.A. „Energocom” de obligația de a garanta rambursarea împrumutului și privind acordarea facilităților fiscale și vamale la importul și/sau livrările de mărfuri și/sau servicii destinate implementării proiectului „*Securitatea furnizării gazelor naturale*”.

Subsecvent, condițiile de acordare a unei astfel de finanțări presupun și utilizarea unui sistem de achiziție a gazelor naturale care să fie conform cerințelor BERD, în acest sens fiind lansat un exercițiu de precalificare în scopul preselecției potențialilor traderi/furnizori de gaze naturale care vor fi acceptați de către BERD.

Astfel, în contextul în care procurarea gazelor naturale de către SA „Moldovagaz” din alte surse decât SAP „Gazprom” este extrem de dificilă, atât din lipsa mijloacelor financiare cât și din imposibilitatea semnării contractelor de achiziție și creditare, fără a coordona acțiunile ce urmează a fi întreprinse cu organele de conducere ale SA „Moldovagaz”, în componența cărora reprezentanții SAP „Gazprom” constituie majoritatea, aceasta este posibil de realizat de către SA „Energocom”, societate în care statul deține pachetul majoritar (100%). Având în vedere și experiența dobândită de către personalul SA „Energocom”, care în luna octombrie 2021 a elaborat o procedură și au lansat o serie de licitații pentru achiziționarea gazelor naturale pentru revinderea acestora către SA „Moldovagaz”, se consideră imperativă impunerea obligației de serviciu public întreprinderii SA „Energocom”, întreprindere care deține licență de furnizare a gazelor naturale, în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în situație de urgență, prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale.

Ca rezultat al aprobării proiectului hotărârii de Guvern cu privire la impunerea obligațiilor de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării și stocării gazelor naturale în situație de urgență, se va crea un mecanism legal prin care, SA „Energocom” va iniția procedura de achiziție în baza unor proceduri transparente, a cantităților necesare de gaze naturale în vederea stocării și totodată, furnizorii de ultimă opțiune vor încheia un Contract-cadru cu SA „Energocom” de vânzare-cumpărare a gazelor naturale achiziționate și/sau stocate în condițiile stabilite expres în textul hotărârii.

Vânzarea de gaze naturale către furnizorii de ultimă opțiune va avea loc în cazul limitării și/sau sistării livrării gazelor naturale aferente contractelor în derulare ale furnizorilor care au impusă obligația de serviciu public, în conformitate cu prevederile art. 89 din Legea nr.108/2016, în cazul când este necesară aprovizionarea consumatorilor cu cantități de gaze naturale suplimentare celor stabilite în contractele în derulare încheiate de furnizorii de ultimă opțiune și în cazul când prețul gazelor naturale livrate de S.A „Energocom” este mai mic decât prețul curent al gazelor naturale contractate de către furnizorii de ultimă opțiune.

În contextul imperativității implementării Proiectului „*Securitatea furnizării în Republica Moldova*” legate de riscurile actual iminente privind unele posibili limitări/sistări pe piața gazelor naturale, în mod particular pentru perioada rece a anului, și a faptului că aprobarea Hotărârii de Guvern va contribui indirect la consolidarea securității energetice, s-a considerat rațional de a include în conținut prevederea privind intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării acestuia, în corespundere cu prevederile art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, astfel, nu este necesară descrierea gradului de compatibilitate.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului vine să stabilească cadrul normativ necesar în vederea sporirii securității de alimentare cu gaze naturale a țării, prin impunerea obligației de serviciu public prin realizarea achiziției și/sau stocării de gaze naturale de către SA „Energocom”, întreprindere deținătoare de licență de furnizare a gazelor naturale.

Astfel, proiectul de hotărâre prevede, că SA „Energocom” va achiziționa gaze naturale și le va stoca în depozite subterane (în funcție de capacitățile de stocare disponibile și costurile pentru serviciul de stocare), iar SA „Moldovagaz”, care are obligația de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale, impusă prin Hotărârea ANRE nr. 444/2021, va achiziționa gazele naturale stocate, în temeiul unui Contract-cadru de vânzare-cumpărare semnat între părți.

Precizăm că, prevederile proiectului sunt elaborate exclusiv în vederea asigurării și sporirii securității de aprovizionare cu gaze naturale a Republicii Moldova. Astfel, vânzarea de gaze naturale către furnizorii de ultimă opțiune va avea loc în următoarele cazuri:

a) este sistată și/sau limitată livrarea pe piața gazelor naturale aferente contractelor în derulare ale furnizorilor care au impusă obligația de serviciu public, în conformitate cu prevederile art. 89 din Legea nr.108/2016.

b) este necesară aprovizionarea consumatorilor cu cantități de gaze naturale suplimentare celor stabilite în contractele în derulare încheiate de furnizorii de ultimă opțiune;

c) prețul gazelor naturale livrate de SA „Energocom” este mai mic decât prețul gazelor naturale contractate de către furnizorii de ultimă opțiune.

Achizițiile de gaze naturale se vor efectua limitat cantitativ astfel, încât să nu fie percepute penalități conform contractelor în derulare ale furnizorilor de ultimă opțiune..

Suplimentar, proiectul prevede și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.660/2019 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență, care, în condițiile actuale prevederile respective nu mai produc careva efecte juridice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului actului normativ în cauză nu presupune direct alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, cu toate acestea, Republica Moldova a contractat un împrumut suveran oferit de BERD în valoare de 300 mln. Dolari SUA în cadrul Proiectului „*Securitatea furnizării în Republica Moldova*” (Acord ratificat prin Legea nr. 206/2022). Împrumutul respectiv va fi operaționalizat la necesitate, iar resursele financiare vor fi recreditate

de către Ministerul Finanțelor către SA „Energocom”.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul hotărârii rezultă din necesitatea asigurării securității energetice a țării prin intermediul aplicării prevederilor art. 11 alin. (1) și alin. (3) al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul a fost supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind expediat părților interesate și plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, www.midr.gov.md la compartimentul Transparență/Anunțuri de proiecte și consultări publice.
Proiectul Hotărârii fost consultat repetat cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Consiliul Concurenței, Ministerul de Interne, Ministerul Mediului, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, operatorii sistemelor de transport (SRL ”Moldovatrangaz” și SRL ”Vestmoldtransgaz”), cu operatorii sistemelor de distribuție și furnizorii de gaze naturale. De asemenea, Proiectul de Hotărâre a fost consultat și cu Secretariatul Comunității Energetice.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul a fost supus expertizei anticorupție potrivit art. 35 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție, iar concluziile expertizei analizate și incluse în tabelul de sinteză.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării și stocării gazelor naturale în situație de urgență, nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, astfel, nu a fost necesară efectuarea expertizei de compatibilitate
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul a fost supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în sensul Legii nr. 235/ 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și, respectiv, nu a fost supus examinării de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Secretar general

Lilia DABIJA